

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

„A jövő a lélekben rejlik” 2.oldal

A nevelés hatékonysága 4.oldal

Beszámoló a békéscsabai
kollégiumi konferenciáról 9.oldal

XII. évfolyam 2002.

december

12.

KELLEMES ÜNNEPEKET ÉS
BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUK
MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!

Kerner Tibor

„A jövő a lélekben rejlik.”

100 éve született Illyés Gyula

Illyés Gyula 1973-as naplójegyzeteiben írja: „Minél jobban öregszem, vagyis minél több a múltam, annál világosabban érzem: a jövőt is csak a múlt köveiből építhetjük föl.

Az igazi föladat: mit vessünk el és mit tartsunk meg a múltból. Vagyis mi értékes tartósan. Ehhez pedig még a múltunk múltját is meg kell ismernünk.

Mert a jövő a lélekben rejlik.”

E sorokhoz nincs mit hozzátenni: biblia tömörségű üzenet mindnyájunknak. Századokon átívelő üzenet.

Népi kollégistaként – 14 évesen – egy furcsa, népdalszövegre emlékeztető felirat fogta meg a tekintetem, amely a nagytanuló szoba falán, a fejem felett díszelgett:

„Azt, hogy a nép fia vagy igazolnod, sejh ma nem azzal kellene: honnan jössz – azzal ecsém: hová mész!”

Később, napok múlva vettem észre, hogy kisebb betűkkel, alatta a szerző neve is: Illyés Gy. Ez volt első találkozásom Illyés Gyulával.

A második találkozásom a kollégium aprócska könyvár-szobájában egy könyv borítólapján a névvel döbbenetes volt. Pusztai gyermek révén, több éves, magamban dé-

delgetett álmom egy pillanat alatt szertefoszlott, semmivé lett. Elírták előlem a Puszták népét – moxyogtam. Ezt én szerettem, akartam volna.

- Ha szeretnéd, olvasd el, jó kis könyv. – tette előm Bali Gyuri, a mindenes kultúros. Elolvastam. A Bibliám lett a Puszták népe.

Ide kívánczik még: apám is elolvasta. - Miért olyan nagy dolog ez? Hiszen apám akkoriban már a gazdasági írnokságig vitte az uradalomban, szépen írt, jól számolt. Ám nem olvasott. Szépirodalmat nem. - Smonca – legyintett, s továbbment.

A Puszták népe volt az első könyv, amit 47 karácsonyán a kezébe vettem, belelapozott, s lássunk csodát, elejétől végéig el is olvasott.

- Látod, ez a könyv igazat mond. Ki írta ezt?
- Illyés Gyula. Író, költő. Ő is pusztai gyerek volt...
- Illyés! Szép neve van – nézett el apám a távolba, valahova a messzeségbe, oda, ahol az igazságot mondják. A mi igazunkat. A szegényekét.

„Közéleti férfinak indultam – írja I.Gy. 83. január 2-i naplójegyzetében. – Családom, tanárim, még

hitoktatóim is erre neveltek, ilyen nemű bármi szerény méretű teendőkre bíztattak.”

Ugyanitt még hozzátesszi kesernyésen: „kudarcot vallott közéleti férfi vagyok.”

Kérdem tisztelettel: hány ilyen tiszta lelkiismeretű, őszinte ember találnánk mostanság, ekkora erkölcsi tartalékkal rendelkezőt, aki még azt is nyugodtan kijelentheti magáról, leírhatja: kudarcot vallott közéleti férfi vagyok.

Azt mondják róla: tigrisszeme volt. Meglehet. Magam is sokszor végigvégignézem fotóit: a Zilahy Lajostól kapott fehér matrózsapkában, a fiatalkoriakat, s talán a legutolsó fotók egyikét, az 1983-ban, halála évében készültet: kemény besenyő arcok mind. Én azt mondom: addig lehetünk boldog biztonságban, ebben a szélfúttá, huzatos hazában, amíg e tigrisszemek védelmében élhetünk.

A fajtájabelieket pályolgatta, patronálta. Kiáltványt ír a parasztság művelődése ügyében. „Akinek esze van, igaza van” szól a jólelkű, de indulatos nógatas. S tovább: „elvéssz az a nép, amely nem szerzi meg a tudás fegyvereit” – és kopognak és zuhognak a földnehez szavak. Mert ahol szellemi szolgaságban szenved, akár csak egy kis ré-

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából

Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István

Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,

Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813

Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601

E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.mata.v.hu **Honlap:** www.kollegiumiszovetseg.mata.v.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

sze a dolgozóknak, ott nem lehet még felszabadulásról beszélni.

„Csak a művelt ember szabad.” – kiáltja!

A kiáltvány 1946 júliusában íródott. Értünk is íródott – népi kollégistákért. Pedig ez a két szó, ilyen összetételben el sem hangzott a kiáltványban. De az igen: mi a szabadság?, mi a tudás titka?, ki segíthet?, mi segíthet?

S ezeket a lelkesítő, hívó szavakat ugyanaz az Illyés Gyula költő írta, aki járta a százszor-szeretett, imádtott hazai, dunántúli, tiszavidéki tájakat, s ha leült, térdére papírdarabkák, kezébe ceruzacsonkot tett, s leírta e gyönyörű sorokat:

Megy az eke / Szaporodik a bázda /

Mintha / Egy nagy könyv íródna / Olvasásra.

Azt mondják nem volt politikus, mint Veres Péter író, Erdei Ferenc, Darvas József, de Illyés Gyula politikus-költő, aki az írói illetékességét kiterjesztette a társadalom egészére. Ő róla írta Féja Géza, a Viharsarok írója 1982-ben: „az utolsó fél századnak Ő adott állandó fényt és meleget.”

A diplomáciai érzékéről...

Én okosságának nevezném. Okos magyar az, aki a népének tesz jót, minden idegszálával értük van. Ilyen okos magyar volt Illyés Gyula. Soha nem ment el a végsőkig (nem ment fejfel a falnak, pedig benne hatalmas indulatok munkáltak), mert okos volt, s szeme előtt a fő cél lebegett: a népe, s immáron nemcsak a puszták népe.

Sokan tartották behódolónak, megalkuvónak (magát tréfásan egy ízben kétkulacsosnak nevezte), én tudom és érzem és ezt egész életem bizonyítja, hogy a fő dolgokban szilárd és megingathatatlan volt.

Ahol kellett – a fő célok érdekében – néha megeresztette a gyepőt. Ő tudott (ha nem is mindent), de majdnem mindent, mint otthoni példaképei: az öregbéres, a juhász számadó nagyapa, a gyermekei elől a kenyeret elzáró cselédasszony (hogy holnap is tudjon nekik enni adni).

Ötven év után újra elolvastam a Puszták népét. Lehetetlen utána mást olvasni, pihenni kell.

Hálaérzés, azt hiszem, amit érzek és éreztem olvasása közben írója, Illyés Gyula iránt. Emellett büszke is vagyok rá. Miért?

Mert tehetségét az a puszták, s a pusztaiak mosták ki a tengernyi homokból, mint aranyásók az aranyat a sok-sok szenvedés áraként – vigaszul magunknak – amelyek közül az én őseim is jöttek. Ilyenek voltunk, és mint terhet cipeljük tovább, nemzedékeken át. Szolgalelkűek, urak előtt hajlongók? Igen, és ennek a fordítottja – proletárgöggel átítatottak.

Ez is, az is védekezés: Ne sajnáljon senki, mert a sajnálat számunkra elviselhetetlen. A szánalom megöl bennünket, csak egy esetben nem, ha sajátjaink szánalmát és segítségét érezzük, mert az Ő szánalmuk segítség; nemcsak egy krumplisporgácsa formájában, hanem a mesékkel, amelyek felröpítenek.

Őszinte ez a könyv és visszafogottságában is elemi erejű: „nincs semmi baj, csak az éhes gyerekek rugdossák a lezárt kenyeresládát.” - Örjítő két sor!

Tisztelt Olvasóink!

Szerkesztőségünk szeretné megköszönni az Önök bizalmát, hogy híreikkel, beszámolóikkal, szakmai írásaikkal, észrevételeikkal segítették egész évi munkánkat.

Bízunk abban, hogy a következő évben még tartalmasabban, sokrétűbben, színesebben tudunk majd beszámolni a kollégiumok sajátos belső világáról.

Csak közös erővel segíthetjük a kollégiumok szakmai fejlődését, mutathatjuk be az itt folyó szerteágazó, egész embert kívánó pedagógiai munkát.

A következő évre egészséget, boldogságot, szakmai sikereket kívánunk valamennyi olvasónknak!

Szerkesztőség

A nevelés hatékonysága a tanítás-tanulásban (2. rész)

Mint az előző számban utaltunk rá, az alapprogram alkalmazásával még inkább előtérbe kerül ez a fejlesztő tevékenység, mely - hangsúlyozzuk - a nevelésnek, a fejlesztő tevékenységeknek csupán egyike. Továbbá, nem csak a szorosan hozzá kapcsolt formákban (lásd táblázat) valósítható meg; bármelyik tevékenységforma lehetőséget ad a tanulásra. Pontosan arra kell törekedni, hogy a tevékenységrendszer színesítésével, ingergazdag pedagógiai környezet kialakításával teremtsünk lehetőséget a tanulásra, illetve tegyük változatosabbá a tanítást és a tanulást: ezáltal ugyanis növelni tudjuk hatékonyságát, eredményességét.

A hatékonyságunk azon is múlik, hogy pedagógiánkban mennyire tudjuk a differenciált nevelést érvényesíteni.

A tanár	A diák
<ul style="list-style-type: none"> - Tervez és szervez - Előad - Elmagyaráz - Kijavít - Felveti a problémát - Értékel - Problémát old meg - Kezdeményez, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hallgat - Figyel - Megjegyez - Reprodukál - Kitartást tanúsít - Alkalmazkodik, stb.

Tanár és diák szerepek valamint attitűdök a tanítás-tanulás "hagyományos" rendszerében.

Diák szerepek és attitűdök:	Tanár szerepek és attitűdök
<ul style="list-style-type: none"> - Önszervezők, - önállóak, - képesek megoldani a konfliktusokat, - ügyelnek a szabályokra, - csapatot alkotnak, - az utánzástól eljutnak az önálló alkotásig, - kooperátorok, - kíváncsiak, nyitottak, fantáziadúsak, - magukat is képesek értékelni. 	<ul style="list-style-type: none"> - a célt jelöli ki, - szervez, - tanácsokat ad, - a tanulási folyamat segítője, - aktív és bátor, - anyagokat készít és elemez, - kidolgozza a tanítás menetét, - ösztönöz, kezdeményez, - segítséget ad.

A tevékenység-orientált tanítás-tanulás néhány fontos jellemzője

1. Differenciált nevelést valósítunk meg akkor, amikor a tanulót egyéni szükségletei, vagy képességei szerinti fejlesztésben részesítjük. A tervszerű nevelés alapja a tanulók megismerése, a közöttük lévő különbségek feltárása.

2. A nevelési-oktatási feladatok tervezése (Főbb szempontok)

a) A tanulók egyéni különbségeinek számbavétele

- Képességek, tudás aktuális színvonala (ezen belüli disszonáns faktorok).
- Meglevő tantárgyi érdeklődés, speciális érdeklődés, motiváció
- Általános kulturális-, szociális-, érzelmi háttér.

Ebből adódó speciális feladatok átgondolása:

- a meglévő képességek és tudás felhasználása (különböző feladatok a tanulók számára)
- fejlesztés (felzárkóztatás)
- korrigálás
- kompenzálás (hiányok pótlása).

b) A közvetítendő ismeretek általi ösztönzések számbavétele

- Az átadni kívánt ismeretek céljának világos megfogalmazása, tudatosítása, vagy problémásítása.
 - A kíváncsiság, érdeklődés felkeltése (módja).
 - Az elsajátítandó ismeretek hasznosságának, használhatóságának tudatosítása.
 - Az ismeretanyag vonzerejének biztosítása.
 - Problémaszituációk tervezése.
 - A várható elsajátítási nehézségek számbavétele.
 - Didaktikai anyagok, feladatok előkészítése az egyéni és csoportmunkához.
 - Feladatok közös tervezése (alkalmak, módok)
- c) Tevékenységi formák szervezése
- A csoportszervezés szempontjainak átgondolása. A csoportosítás elvei.
 - A tanulók (csoportok) mobilitásának biztosítása.
 - Különböző témák időbeli tervezése, felosztása.
 - A munka felosztása, megosztása.

Tanárközpontú munkaformák:

- frontális csoportmunka:
- magyarázat,
- beszélgetés

Tanulóközpontú munkaformák:

- partnermunka
- csoportmunka
- egyéni (önálló) munka

d) Szituációtól függő ösztönzések (szociális tanulás) tervezése

- Aktivizálás módja
- Társas irányultság fejlesztése
- Társak közötti együttműködés
- Kooperáció, kölcsönös segítség

e) Kognitív (megismerési) ösztönzők tervezése

- A tanulás, ismeretszerzés megtanítása.

f) Morális ösztönzők tervezése

- Szabályok egymás közötti rögzítése, betartása
- Csoportnormáknak való alávetés
- Kötelességtudat, felelősség, önállóság

- Rugalmas kezdeményezések (egyéni, csoportos)

g) Érzelmi ösztönzők tervezése

- Élmények biztosítása
- Légkör, hangnem, nyitottság
- Érzelmi reagálások

3. A kollégiumi alapprogramban előírt "csoportfoglalkozások" sem csak a hagyományos, frontális osztálymunka-keretekben szerveződhetnek. Számos egyéb oktatásszervezeti forma létezik, amelyek hatékonyabban mozgósíthatják a tanulásban résztvevő pszichikus funkciókat, és a tanulók számára inkább motiválóak.

Az alábbiakban - végezetül - röviden a csoportos (csoporton belüli) munka néhány formáját ismertetem.

Vita-módszer

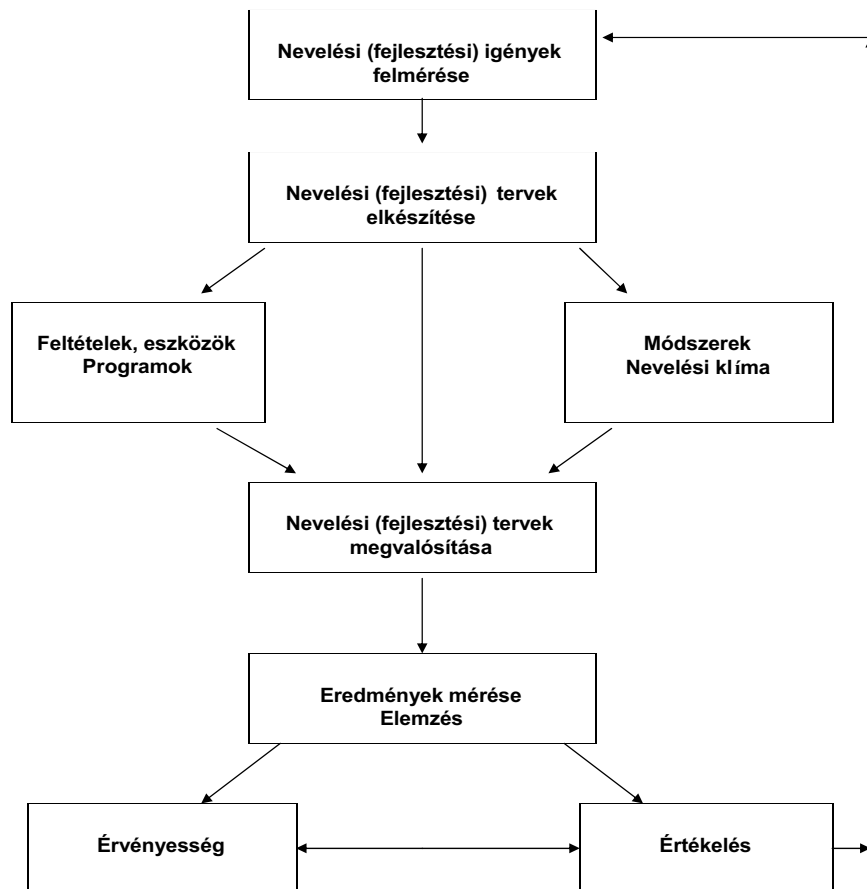
A cél ellentétes vélemények kifejtése és a másik fél meggyőzése valamely témával kapcsolatban. A csoport több részre (csapat) osztható, témánként párban, az egyik csapat pro, a másik kontra érveket gyűjt össze, és sorakoztat fel a témával kapcsolatosan az álláspontja igazolására. A csapatokban való megvitátás (előkészítés) után nyilvános vitára kerül sor. A cél meggyőzni az ellenérdekelt csapatot. A vita úgy záruljon, hogy a felmerült ellentmondásokra minden esetben megoldási módot kell találni. Egy következő fordulóban a csapatok szerepet cserélhetnek.

Tandem - módszer

Lényegében tanuló párról van szó, amelyben az egyik a "tanár", a másik a "tanuló". Adott probléma megoldásának megoldására szerveződnek, melyben a tanár irányít. A lényeg a minél gyorsabb célbaérés: az adott probléma megoldása. Fontos a feladat ismerete, megértése, és az együttműködés. A pár nemcsak az eredményről, hanem az együttműködésről is számoljon be.

Rallye-módszer

4-5 fős csapatok egymással versenyezve próbálják az adott feladatot minél jobban és gyorsabban

A nevelőmunka tervezése

megoldani. A csapatok az autóversenyezésben kialakult szerepek szerinti munkamegosztásban dolgoznak (csapatfőnök, mérnök, szerelő, navigátor, stb.). Egyfelől tehát csapaton belüli együttműködésről, másfelől csapatok közötti versengésről van szó. Többszöri alkalmazás esetén célszerű a csapatok összetételén változtatni, a csoporton belüli konfliktusok elkerülése végett.

Puzzle-módszer

A lényeg egy adott probléma, feladat minél jobb megoldása. A csoportot több 3-6 fős csapatra osztjuk fel, melyek megkapják a munkaanyagot. Ebből az anyagból minden csapattag választ egy-egy témakört, amelyről úgy gondolja, hogy ahhoz jobban ért. Ezután az azonos témakört választók külön témacsoportot alkotnak, ahol egymással konzultálva, együtt dolgozzák fel a témát. Majd visszatérnek az eredeti csapatukhoz, ahol a feladatot megoldják, úgy, hogy mindenki hozzáteszi a maga - immár tökéletesített - rész tudását. A fel-

adatmegoldást, az egyéni teljesítményeket a tanár értékeli.

Team-munka

A csoportból 3-6 fős feladatmegoldó csapatokat alkotunk. A tanár által a csapatoknak kiadott feladatokból a csapattagok kiválasztják azt a témakört, altémát, amellyel a legszívesebben foglalkoznának. Ezután önállóan, kutatómunkával - felhasználva a rendelkezésre álló ismerethordozókat is - igyekeznek a legjobban kidolgozni a témájukat. Amikor ezzel megvannak, a csapattagok újra leülnek, és összegzik az információkat, a megszerzett tudásukat. A feladat megoldásáról - a tárgytól függő formában - a nyilvánosság előtt beszámolnak (kiselőadás, kiállítás, bemutató, tanulmány, stb.), melyet a tanár és a társak is értékelnek.

Felhasznált irodalom:

- Mendly Lajos (2002): A tevékenység orientált tanulás
- Réthy Endréné (1995): Tanulási motiváció
- Dr. Gáspár L. (1997) Neveléstudomány

Karácsony

Mindenkinek az életében van olyan karácsony, amiért az a számára a legkedvesebb, a legszebb, a legemlékezetesebb, vagy a legmagányosabb.

Vagy azért, mert valamiért különleges volt a hangulata.

Vagy azért, mert a szívének-lelkének öröme örökkön örökké emlékezetes ajándékokat kapott.

Vagy azért, mert olyan valaki aranyozta be a szép ünnepet, aki bár nem lehet már vele, mégis most is vele van, s mindig benne él.

Vagy éppen azért, mert akkor, éppen azon a szent napon, amikor a világ örült körülötte, ő valamiért nagyon, nagyon egyedül maradt.

Úgy hiszem, hogy a legmagányosabb, a legszomorúbb *karácsony idején* lehet az ember. *Akkor*, amikor valamiért nem lehet a szerettei között.

Akkor, amikor nincs, kikkel világosságot leheljen a jégvirágos ablakok reggeli üvegére,
kikkel rácsodálkozzon a kinti fehér világra,
kikkel a lelke repüljön a hunyorgó csillagfényben,
kikkel együtt mosolyogjon a szeretet ölelésében.

Ilyenkor keserűen csordulhatnak ki belőle az igazságtalan, monoton, kopogó, korholó, zord szavak. Éppen úgy, és éppen olyan fájdalmasan, mint az egyik karácsony szent estéjén a fény városában, Párizsban rekedt, fény-füzérektől ragyogó bulvárokon kószáló költőből.

Csak a négerék ültek *egyedül* meg én.

Én sápadtan a vágtyól, *ők* meg feketén

a kívül-rekedtek Párizs közepén.

Csak a négerék meg *én*,

sápadt fehéren – *ők* meg feketén.

Sápadtan én, *ők* feketén.

Csak a négerék meg én.

A karácsony a lélek, a család, a szeretet ünnepe. De a karácsony nemcsak ünnep, hanem szertartás is.

Attól lesz az egyik nap más, mint a másik, az egyik óra különböző a másiktól, ha a fontos napokon, a valamiért jelentős órákon megtiszteljük egymást, magunkat azzal, hogy a régi, nemzedékről nemzedékre örökölt szokásokat életben tartjuk, továbbadjuk, ezekről beszélünk. Közben – ha éppen karácsony van – ajándékokat dugdosunk, fenyőfát állítunk, díszeket aggatunk a zöld, szürös ágakra, *valamint* évről évre, újra és újra megtanulunk örülni egymásnak...

Ahhoz, hogy érezhessük az imbolgyva táncoló gyertyaláng lilás fátlyoltáncát, *ahhoz*, hogy újra észrevehessük a szemekben a szerelem – szeretet megcsillanó fényét,

ahhoz, hogy átléphessük a hétköznapok szürke ködbe merülő emlékrongyait,

ahhoz, hogy a boltokban vásárolt virágokért, ajándékokért *felelősek* lehessünk, ünneplőbe kell öltöztetnünk a virágaink és az ajándékaink mellett a *szívünket* is.

Nem akkor, amikor már felhangzik az ének a mennyből jövő angyalról,

nem akkor, amikor ünneplésre, ajándékozásra hívó csengő csendül,

hanem korábban, sokkal, sokkal korábban.

Akkor, amikor a szeretteinknek, a barátainknak ajándékokat készítünk, vásárolunk, csomagolunk...

Miért kell *időben* ünneplőbe öltöztetnünk mindent, még a szívünket is?

Hogy maradjon, *hogy* legyen időnk sok mindenre.

Hogy az órák múltával nőjön ben-

nünk a bizsergő, gyerekkort idéző kíváncsiság, a bizonytalanság izgalma.

Hogy mi magunk várakozás közben mind boldogabbak lehessünk.

Hogy újra felfedezhessük a szeretet aggodalmát.

Hogy - Saint-Exupéry szavával élve - díszbe öltöztethessük a szívünket.

Miért szólunk arról, hogy miképpen ünnepeljünk?

Azért, hogy mindannyian megtanuljunk a pillanatok értékét. *Azért*, hogy tudjuk, vannak mikropercetek az életünkben, amikor meg kell állnunk, amikor át kell tudnunk érezni az idő végtelennek tűnő szépségét, az órák csodáhozó varázsát, az estek meleget lehelő tűzhely-, kályha- vagy kandallótűzének a lobogását, az embereket, generációkat szeretettel egymáshoz ölelő karácsonyok ragyogását.

Mert ezekből a szikrázó, felbecsülhetetlen értékű, emlékgýmántokká kristályosodó csodálatos pillanatokból, órákból, estékből és ünnepnapokból kell *mindenkinek*, diáknak és tanárnak, koldusnak, polgárnak és királynak összerakosgatnia a maga emlékláncát, amit *Életnek* hívunk.

Kívánjuk mindenkinek, hogy ezt a karácsonyt, meg az elkövetkezendő többi sok karácsonyt is az életetekben *olyan* széppé, *olyan* meleggé, *olyan* kedvessé tudjátok a jobbik énetekkel, a személyiségekkel varázsolni, hogy nektek is, a szeretteiteknek is mindegyik szent ünnep megannyi emlékgýmántként csillogjon majd egész életek során.

Ez az idej karácsonyi ünnepségek legyen mindannyiunknak alkalom arra, hogy valóban díszbe, ünneplőbe tudjuk majd öltöztetni a szívünket a szent estén, akkor, amikor szeretteink körében leszünk. Szeretettel teli kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk mindenkinek.

Takács Gyula Gábor
mérnök tanár

Egyre gyorsuló világunkban ahhoz is rohannunk kell, hogy egyhelyben maradjunk

„Az iskola és a tanulás szerepe a tudásalapú társadalomban” címmel konferenciát szervezett a SOROS Alapítvány Szegeden 2002. november 29-30-án.

A rendezvényre meghívták azokat az intézményeket, akik az elmúlt 10 évben nyertesei voltak valamilyen SOROS pályázatnak, így a több mint 300 vendég között ott lehettek az Önfejlesztő Kollégiumi Programba bekapcsolódott kollégiumok képviselői is.

E rövid írás nem vállalkozhat a teljes körű beszámolóra, ízelítőként álljon itt néhány téma, néhány elhangzott mondat, amely jellemző volt a konferenciára.

Báthory Zoltán egyetemi tanár a jövő oktatásáról elmondta, hogy kezelnie kell(ene) az egyre növekvő esélyegyenlőtlenséget szegény és gazdag, vidéki és városi, városi és fővárosi intézmények, tanulók között. Meg kell reformálni a peda-

gógusképzést: komplex mesterségbeli tudást kell adni a leendő tanároknak egyetemi szinten, függetlenül attól, hogy majd általános, vagy középiskolában fog nevelni, tanítani. Az iskolaszervezet és tartalom reformja is elodázhatatlan, ezt a strukturális liberalizálás (a 6+6-os rendszer preferálásával), a tartalmi szabályozás (idegen nyelvek, humán tárgyak, életközpontú szemlélet – környezet, természet, média, sport), a kimeneti szabályozás (a folyamatot helyi szinten kell szabályozni), a pedagógiai kultúra tudatosítása mentén javasolja végrehajtani.

Vass Vilmos a NAT revíziójáról, Csapó Benő a PISA felmérésről tájékoztatta a konferencia résztvevőit. A NAT kapcsán kiemelte a műveltségi alapok újragondolásának szükségességét, illetve a nevelőtestületek innovatív energiáinak mozgósítását.

Horn Gábor államtitkár a kormányprogram végrehajtásának első félévéről adott tájékoztatást a tőle már megszokott sajátos, figyelemfelkeltő, „polgárpukkasztó” kritikai szemléletével.

A plenáris műfaj mellett szekciókban is folyt a munka, az önfejlesztéstől a környezeti és egészségnevelésen át a vállalkozásfejlesztésig, a minőségfejlesztés új irányaitól a pedagógiai méréseken át a nyelvoktatásig sok mindenről volt szó. A konferenciát egy fórum zárta, amelyen többek között Sipos János államtitkár válaszolt a hallgatóság kérdéseire. Itt elhangzott, hogy az EU csatlakozás kapcsán a minisztérium intézmény felújításokra komoly (nemzetközi) forrásokat fordít, többek között pályázati úton 3-4 éven belül a kollégiumok 20%-át fel kívánja újítani.

Nagy Kálmán
JAK Székesfehérvár

A híd

Végre! A két haza újra összeér,
és már együtt lélegzik, érez és él,
hány ember örül, s lába táncrea kél.

Az emberi bűnben egykor elpusztultál,
s ekkor vérző sebbel a vízbe hulltál,
de szorgos kezek munkája dicsér már,
hogy harmadszorra is újra állsz.

A múltat már megrágta a moly,
de nem engedték megsebezni a hont
a harcra képes emberek, az olyanok,

kik legyőzték a múltat, a jövőért,
és vért ontottak az emberekért,
s ezeknek majdan őrizzük emlékét.

A híd mely már áll,
átöleli a Dunát,
és már gyökérből lett faág,
ünnepeljük Mária Valériát!

Csik Nóra 9.c
Körösy László Középiskolai Kollégium

A régi
Duna-híd
(az 1944. évi felrobbantása előtt)

Az újjáépülő
Duna-híd

Beszámoló

egy kollégium fejlesztéséről

Kollégiumunk jelenlegi formájában 1996-tól működik, amikor a Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a nem kötelező feladatai közül a kollégiumi ellátást átadta a Megyei Közgyűlésnek, amely a Szlovák Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákotthonát és a Középiskolai Lánykollégiumot összevonta, és Középiskolai és Szlovák Nemzetiségi Kollégium megnevezéssel működteti. Jelenlegi létszámunk 292 fő (6-20 év között), diákjaink többsége Sátoraljaújhely vonzáskörzetéből, különböző szociális környezetből kerül hozzánk.

Nevelőmunkánk során különös hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulóinkat felzárkóztassuk, és felkészítsük őket az önálló életvitelre. Igyekszünk olyan személyi- és tárgyi feltételeket teremteni számukra, mellyel mindez lehetséges. Éppen ezért állandó fejlődésben, fejlesztésben tartjuk kollégiumunkat, így növelve komfortérzetüket. Négyágyas, mosdóval felszerelt szobáikat egyéni ízlésüknek

megfelelően rendezhetik be. Idén az alapfelszerelést hűtőszekrényekkel tudtuk kiegészíteni, melyekhez pályázati úton jutottunk. Szintén ilyen forrásból sikerült a vizesblokkokat felújítani, így emeletenként 6 darab kétfülkés zuhanyozót tudtunk kialakítani, melyek korszerűbbek és higiénikusabbak.

Másik fontos területe munkánknak, hogy biztosítsuk tanulóink mindennapi felkészülését. Ez igény szerint szakszerű korrepetálást, illetve tehetségfejlesztést is magába foglal. Diákjaink a város középiskolaiban tanulnak különböző szakterületeken. Tanulásukhoz segítséget nyújt a kollégium könyvtára. Könyvvállományunkat az elmúlt két tanévben 1 millió forint értékű könyvvel, és teljesen új, korszerű berendezéssel gyarapítottuk. Mivel diákjaink felsőoktatási intézménybe készülnek, a kötelező olvasmányok mellett a szakirodalmi rész fejlesztettük. A német, szlovák idegenforgalmi szakközépis-

kolásoknak biztosítani tudjuk a szükséges szótárakat, nyelvi gyakorló könyveket.

Ugyancsak a felkészülést, illetve a szabadidő kellemes eltöltését szolgálja a 13 számítógép, mely mindegyike korlátlan Internet-hozzáféréssel rendelkezik. Itt diákjaink regenerálódása is történhet az esti órákban.

A megfelelő színvonalú nyelvoktatás még nem minden iskolában megoldott. A középiskolába kerülő diákoknak a hiányosságok pótlása mellett még egy idegen nyelvvél kell megismerkednie. Régi vágyunk vált valóra az idei tanév kezdetén. Szeptember 19-én átadásra került egy korszerű nyelvi-oktató labor 15 számítógéppel. Két nyelven, különböző szinteken készülhetnek diákjaink a nyelvi órákra, illetve a sokak számára kötelező nyelvvizsgára. A programok egyéni haladási ütemet tesznek lehetővé, és állandó visszajelzést adnak az elvégzett munkáról. A felzárkóztatásra a csoportos oktatási formát tudjuk kínálni. Természetesen mindez nem pótolhatja az embert, így heti foglalkozásokon biztosítjuk számukra a német nyelvű társalgást, német ajkú pedagógus segítségével.

- Dobainé -

Hol van már az a régi fiúkollégium?

Hol van már az a régi fiúkollégium, ahol 1947-ben a Balassi Gimnázium első emeletén 30 padlóra rakott szalmaszákon aludtak a kollégisták?

Bár Madách Imre nevét viselte az is, de 55 évvel ezelőtt más volt az elvárás egy ilyen intézménnyel kapcsolatban. A kollégiumoknak, mint bentlakásos intézményeknek, az adott közösségben mindenképpen segítenie kell a tanulmányi kötelezettségek teljesítését a maga eszközeivel. Az önállóan megélt gyakorlati életre is fel kell készítenie eközben a diákjait és a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítésére is törekszik. De hát hogyan is van ez a helyzet a diákok szemszögéből? Általános iskola 8. osztályából a sikeres felvételi után bekerül egy középiskolába. Legjobb esetben a szülőhelyén megtalálja a továbbtanulás helyszínét, viszont a kisebb településekről bejárásra kényszerül valamelyik városi középiskolába. Ha még a közlekedési viszo-

nyok is nehezítik a mindennapos bejárást, akkor jelentkezik egy kollégiumba. Elhagyja a szülői házat, a lakóhelyét, az iskoláját. Ezzel együtt ugye a szüleit, testvéreit, barátait és a jól ismert tanárait. Újra ki kell építenie kapcsolatait korosztályával és az új tanárokkal a kollégiumban, iskolában egyaránt.

A kollégista diáknak meg kellett szokni a kollégista létet és elsajátítva az együttélés szabályait önállósodnak is. Van, akinek könnyebben megy ez a folyamat, van, akinek több nehézséget okoznak az új kihívások. A kollégiumi nevelőtanárok tisztában vannak mindezekkel és az "öregdiákokkal", a Diákönkormányzattal együtt arra törekednek, hogy segítsék a beilleszkedést. A balassagyarmati Madách Imre Kollégiumban, novemberben került sor a hagyományos Madách-hét rendezvényre. A zártkörű program nem reflektorfényben zajlik, de az itt lakók nagy várako-

zással készülnek fel rá, illetve vesznek részt rajta.

Az intézmény névadója, Madách Imre tiszteletére régi hagyomány, hogy a Madách kúriához kirándulunk Csesztvére. Megkoszorúzzuk a költő szobrát, megtekintjük az emlékkiállítást.

Babcsa József, a kollégium igazgatója révén az új kollégisták kollégiumtörténeti előadást hallhattak a hét egyik napján.

Egy másik napon pedig, vidám avatás keretében a Diákönkormányzat által összeállított mókás feladatokat kellett megoldaniuk csapatokban, hogy aztán az ünnepi vacsorán a kollégium diákjaivá legyenek fogadva. Az ünneplő ruhában, csillogó szemmel helyet foglaló új diákoknak ezen az estén idősebb társaik szolgálják fel a vacsorát. Persze az is természetes, hogy ezután a korosztály igényét figyelembe véve egy nagy disco zárja a napot.

A kollégiumi hagyományok egyike ez, az új diákok fogadásához kapcsolódó, mely minden bizonnyal segíti a kollégiumi közösségbe integrálódást is.

Pohánka Erika nevelőtanár

Beszámoló a békéscsabai, „Mennyit érek?” című kollégiumi konferencián elhangzott előadásokról

Csendes Éva pedagógus, író tréner
Érzelmi intelligencia, érzelmi kompetenciák fejlesztése

Előadása bevezető részében hangsúlyozta, hogy a személyiség kiterjedésében 80%-ot az érzelmi intelligencia határoz meg. Minden paradigmát a siker működtet, életünk három területén van szükség paradigmaváltásra: tanulás - gondolkodás - szenvedélybetegségek. A nevelés személyiségformálás és a vevő mindig kiegészíti magáéval az adótól kapott információt. Az ismeret fejeződjön ki magatartásunkban. Mikor tudjuk a jót, de cselekedjük a rosszat tanulásunk nem elég hatékony. Az attitűdváltozás magatartásváltozást okoz, ami felébreszti a vágyat az új ismeretszerzésre. Ezután a legfontosabb személyi és társas kompetencia területekről beszélt, mint az öntudat, önszabályozás, motiváció, önértékelés, önbizalom. Az innovatív ötlet még nem elég, csak a kitartás képes piacképes terméké varázsolni. Kísérletek bizonyítják, hogy akik már óvodáskorukban képesek voltak vágyaik késleltetésére, később az életben is jobban boldogultak. A kollégiumi nevelők is minél több olyan tevékenységet biztosítsanak, ahol a gyerekeknek "áramlásélménye" van. A társas kompetenciák körénél az empátiáról, a visszakerdezés művészetéről és a szabálykövető magatartásról beszélt.

Dr. Vekerdy Tamás professzor - PTMIK Alternatív Igazgatóság

Dr. Vekerdy Tamás

Életkori sajátosságok, és ami ebből következik (a kollégiumi nevelésben is)

A kamaszkor a 2. vagy 3. születés kora az ún. lelki születés. A fiatal felnőttkorban integrálódik az emberi személyiség (20-23 év). Kiszakad a család érzelmi burokszeréből, miközben belül olyan, mint a mimóza. Mit tehetünk a kamaszért? El kell viselni a jelenlétét, de lehetővé tenni, hogy velünk legyen. Kifárad a növésben, amiből egy fiziológiás lustaság is következik. A lelki kifáradásból adódóan agresszív gondolatok is megjelenhetnek, ami suicid képzetáramlást is elindíthat. A túlterhelés kapcsán a délutáni pihenés fontosságáról beszélt. Korábban, pl.: egy tanár volt a kamasz ideálja, ma lehet egy rocksztar, de ő nincs jelen a kamasz életében, csak illúzió a kamasz számára. Az egészséges ifjú hite a képtelen, szeret vitázni. Nem tud nem szemtelen lenni. Hormonális és idegrendszeri változások is történnek szervezeteiben. Önértékelési zavarok, végletes magatartásformák is jelentkezhetnek, de csak akkor van okunk ijedtségre, ha tartósan bezárkózik és egy szélső pontba "bemerevedik." Kamaszt csak kamaszkora előtt lehet nevelni. Csak aki képes személyes érzelmeket adni és kapni, lesz védett a sodródástól. Előadása végén a művészetek érzelmi intelligenciát fejlesztő hatásáról beszélt. Kézrel végzett kreatív munkák végzése egy kamaszkori feszültségkrízis esetén gyógyító hatású. Az olvasás hatalmas önterápiás módszer, alkalmazása gyógyító, vigasztaló folyamat. A szabad vita és a belső kép készítésének pozitív hatását is kiemelte, amiről azonban a mai civilizáció lassan leszoktat bennünket. A TV nézésnek lehet olyan veszélye, hogy lebénítja belsőleg is, agresszívabb lesz - ebből az aktív játék tudja kiszabadítani.

Ringhofer Ervin - Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány Kuratóriumának alelnöke

"Kollinfó" Aktuális feladataink. Legfrissebb információk a kollégiumi nevelésben

Talán nincs is másik tájegysége az országnak, ahol ilyen gyakorisággal foglalkoznak kollégiumi fejlesztéssel,

Ringhofer Ervin

mint Békés megyében, ami örvendetes, hiszen itt kiemelkedő feladat a települési és szociális hátrányok leküzdése. Előadását három téma köré csoportosította: Kollégiumi Szövetség munkája - Kollégiumi Alaprogram - NKKA pályázatok.

A Kollégiumi Szövetség az utóbbi időszakban elsősorban szakmapolitikai egyeztetésekkel, továbbképzések szervezésével és akkreditálásával foglalkozott. A kollégiumok pedagógiai programját 2003. szeptember 1-ig módosítani kell. A kollégiumi étkezési térítési díj 100%-os lesz 2003. január 1-től jó lenne, ha ezt más forrásokból sikerülne kompenzálni. A Kollégiumi Alaprogrammal kapcsolatban elmondta, hogy a kollégiumi munka presztízsének megmaradásához konkrét tartalmi - keretantervi szabályozások is szükségessé váltak. Pályázatok: A kollégiumi vizesblokkra vonatkozó pályázatokat megismétlik. Reményeink szerint november-től ismét többféle kategóriában lehet majd pályázni.

Tomanek Gábor színművész - Békéscsaba Jókai Színház

A szép beszéd és a színjátszás jelentősége a kollégium életében

Régen az iskolai és kollégiumi színjátszás a színházak bölcsőjét jelentették. Ma úgy tűnik, a színházak cserbenhagyták az iskolát. A színházi élmények fontossága megalapozza a felnőttkori igények kialakulását. Legalább negyedévente fontos lenne, ha színészek mennének a különböző okta-

tási nevelési intézményekbe és felkészítenék a gyerekeket a színházi élmények befogadására és előadásokat tartótanának a szép magyar beszédről. Gyerekek segítségével bemutatott néhány helyzet és ritmusgyakorlatot, melyek segítségével a gyerekek nemcsak hallgatói, hanem részesei is lehetnek az előadásnak. Korábban kötelező volt a beszédoktatás, talán szükséges volna jelenleg is a mainál hangsúlyosabban oktatni már elemi iskolás kortól fölfelé. Előadása végén a jó artikuláció fontosságát emelte ki, majd felolvasta Livingston: Apa figyelmetlen volt című novelláját. Nagy siker volt.

Dr. Bíró Gyula klinikai szakpszichológus, nemzetközi tréner

Neurolingvisztikcs programozás tanároknak

Az előadó bevezetőjében arról beszélt, hogyan működik a kommunikáció, mi benne a hatékony? Sikeres emberek kommunikációját modellezni lehet: Az empátiát, elfogadást, kongruenciát hogyan lehet műveletté tenni? (Ez az NLP-ben jelenik meg) Mi a lényeg? Sokszor nem azt mondjuk, amit olvastunk, hanem jelentést adunk neki. Megragadunk valamit a jelenségből, ami számunkra fontos és ennek jelentést adunk. Ezután az érzékszervi nyelvi mintákról beszélt, melyek tartalmazzák a belső leképzett struktúrákat.

Meggyőzőbb a másik ember számára, ha a saját mintáját használjuk. Ily módon képességeket lehet egymástól tanulni. Ezután a szemünk érzékeny változását szemléltette középiskolás tanulók segítségével, attól függően, hogy szimpatikus vagy antipatikus személyre gondoltak. Előadása végén a viselkedés logikai szintjeiről beszélt, melyek közül a legerősebb az ún. "believ., (értékek, normák), melyek változhatnak is, amiben a művészeteknek és a kultúrának pozitív befolyásoló szerepe lehet.

Jónai Éva Hava angol tanár, író, kommunikációs tréner

Zsiráf nyelv- Erőszakmentes kommunikáció

Szívünk teli van szeretettel, de ezt nem tanultuk meg tisztán nyújtani a másik embernek. Továbbá nem tanultunk meg figyelni és meghallgatni a másikat. A meghallgatást empátiának nevezzük, ami többet ér a szimpátiánál.

Amikor figyelek valakire, csak rá kell figyelnem, le kell tennem az „Én” csomagomat, ami nem könnyű, főként akkor, ha érzelmi válságban is vagyok. Ennek a kommunikációnak a metaforája a zsiráf, mert az le tud hajolni, és felül tud emelkedni. Kommunikációnk azért erőszakos, mert a szív és a fej között nincs kapcsolat. Meg kell tanulni a szíveddel gondolkodni és a szíveddel érezni. Nagyon sokszor szükség van a megtapasztalásra. Képes vagyok-e megállni, megnézni mit érzek, illetve mi a kívánt állapot. Ezzel már célt adok magamnak, ha így lépek, a külvilág is másképpen fog alakulni. Lehet valaki zseni a racionális intelligencia szintjén, de ha otthon családi gondok, bajok vannak, élete nem teljes. Ennek lényege: Megfigyelés - Mit érzek? - Mire lenne szükségem? kérése. Odafordulás a másikhoz, ő mit érez, mire van szüksége. Ha már belülről is erőszakmentessé válunk, az intonációnk is erőszakmentes lesz.

Dr. Kiss Jenő professzor, kommunikációs rektor helyettes - Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar

Kommunikációs csatornák a kollégiumi életben és nevelőmunkában, különös tekintettel a kommunikációs zajokra

Bevezetőjében a stílus fontosságát emelte ki az előadó és hangsúlyozta, hogy olyanok vagyunk, amilyen a tréningünk. Kognitív görccsökkel, emberi szuggesztióval nehéz nevelni. Bizonyos fokú tudatosság kell, de igazából az emóció és a szeretet a fontos. A közös feladat tartja össze a közösséget. A

Dr. Kiss Jenő

kollégium, valamilyen célra irányuló „társulás ... Ha egy társulás túl racionális, nem működik igazán. A megmondolás, tudatosság kevés, nincs igazi motiváló ereje. Az a társulás működik igazán, melyet a szükségletek, érdekek, érzelmek fognak össze. A kommunikációs csatornában a racionális pedagógiai kívánságon túl, még valaminek történnie kell. Testből - lélekből is kell adni valamit, és ha benne van az emberség is, a „dolog” elkezd működni. Nem látszat aktivitásra kell törekednünk, hanem ki kell fejlesztenünk az ún. belső aktivitást. Ha van ötletünk, energiánk, karizmánk, nyert ügyünk van. Előadása végén kifejtette, hogy elsősorban nem a tudás a lényeges, hanem az, hogy „mire állsz készen”. Ki kell fejlesztenünk önmagunkban azt a képességet, hogy még a könnyeinken át is tudjunk mosolyogni.

Dr. Popper Péter professzor - ELTE Társadalom és Neveléstudományi tanácsék

A felnőtté válás nehézségei

Bevezetőjében az autonóm és a heteronóm erkölcs kialakulásáról és lényegéről beszélt. A heteronóm erkölcs esetében a szabályadó hatalomnak az a "jó" ember, aki engedelmeskedik, bűn vitatni az ésszerűségét. Ezen a szinten az ember nem ismeri az önmagáért való felelősséget. Minden primitív társadalom így él. Valamennyien így kezdjük életünket. A gyerek heteronómiában él, nem tesz fel kérdést a szülőnek, pedagógusnak, hogy van - e kompetenciája. Felnőttkorban eltolódik erkölcsi fejlődésünk az autonómia felé. Autonóm erkölcs esetében erkölcsi kötelezettség a szabályadó hatalom racionalitását vizsgálni. Felelősségem van a magatartásomért, ill. cselekedeteimért.

Autonóm szintről évszázadokat is vissza lehet zuhanni. „Emberi mézártszék újra és újra kialakulnak Európa közepén Kr. után 2000 évvel.” Értékválságról beszélünk, közben keservesen kapaszkodunk a heteronómiából az autonómia felé. A továbbiakban az erkölcsi ítéletek teljes inverzítéséről beszélt. Pl.: Valaki totálisan negatív jelenséget értékel pozitívan és fordítva. Nagy kérdés, ha "átestél az iskolai és kollégiumi nevelésen, milyen irányban haladsz az autonómia, vagy a heteronómia felé. A pedagógusnak mit kell képviselni a gyerekek felé? A továbbiak-

Dr. Popper Péter

ban az előadó hiányolta, hogy Magyarországon nem fejlődött ki egy kollégiumi rendszer, maradt centrális helyzetben a családi nevelés, „Szülő mellett nem lehet felnőni”.

Aki túl sokáig él a szülei mellett, prolongált infantilis gúzsban fog felnőni, sosem lesz szociális és pszichés értelemben felnőtt. Ezt az állítását az archaikus kultúrák különböző próbáival, illetve az angol kollégiumi rendszerrel is illusztrálta. Izgalmas kérdés, hogy vajon mire van ennek a társadalomnak szüksége: autonómiára, avagy heteronómiára? Mindenesetre a heteronóm ember kellemesebb, nem áll elő originál gondolatokkal, magatartását kívülről lehet irányítani. A korábbi generációk korlátozva voltak szabadságukban. Szerettek volna nagyon gyorsan felnőni - ez pozitív ideál volt. A mai tinédzserek célja: minél tovább tinédzszernek lenni, nem ritka 40 éves ember tinédzszer attitűdökkel. Nagy kérdés, mi erről a pedagógia véleménye, milyen irányba kell „vinni” a gyereket? Előadása végén társadalmunk jelenlegi rétegződését ismertette az előadó.

A konferencia első napján a délutáni órákban tréningfoglalkozásokat tartott: Csendes Éva, Dr. Bíró Gyula, Jónai Éva Hava, és Szabóné Dr. Kállai Klára Békéscsabai klinikai szakpszichológus.

Szabóné Dr. Kállai Klára a „Kollégium és mentálhigiéné” témáról tartott foglalkozást. A konferencia második napján Scholtz Endre Békéscsabán élő festőművész kiállítását Popper Péter professzor úr nyitotta meg.

Békéscsaba 2002-11-11

Laduver Ferenc igazgató

A komáromi Kollégium

Ógyallán szerepelnek

2002. november 14-én a komáromi Középfokú Kollégiumból Koppány Csaba igazgató vezetésével kulturális delegáció látogatott el az ógyallai (Szlovákia) testvérkollégium hagyományos rendezvényére. Kollégiumunk tanulói színvonalas műsorral (szavalatok, ének, mazsorett) készültek a rangos kulturális találkozóra, ahol a házigazdák mellett, Szentestről, Tataról is részt vesznek kollégisták. A rendezvény alkalmas volt arra is, hogy a további együttműködésről tárgyaljanak a delegációk vezetői.

Terney Napok

Novemberben a szentesi Terney Béla Középfokú Kollégiumban - immár hagyományosan - megrendezésre került az-az egy hétig tartó rendezvénysorozat, melyet a névadó tiszteletére tartottak. A színes programban többek kö-

Regionális Konferencia

A Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Oktatási Közalapítvány, az Alkotó Pedagógusok és Nevelőintézmények Egyesülete, a Megyei Pedagógiai Intézet és a Babus Jolán Középfokú Kollégium nevelőtestülete konferenciát szervezett "Tevékenységrendszer a kollégiumban" címmel.

A két napos rendezvényen előadások hangzottak el többek között az oktatásirányítás és minőségfejlesztés, a társadalomtudományok hatása a kollégiumi nevelésre, az alapprogram bevezetésé-

Szavalóverseny a kollégiumban

A komáromi Középfokú Kollégium nevelőtestülete és diáktanácsa 2002. november 19-én rendezte meg a hagyományos házi szavalóversenyét. A résztvevő tanulóknak Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én című versét kellett kötelező műként előadniuk. A zsűriben közreműködnek Szombath Gáborné, Koppány Csabáné és Pénzes Zoltán középiskolai magyartanárok. A verseny 1-2. helyezettje képviseli majd a tavasz folyamán a megyei kollégiumok legjobb szavalóinak versenyén intézményünket, melyet a komáromi Kollégium rendez. A háziversenyen külön díjaztuk a 9. évfolyamos tanulókat, az I-III. helyezést elért diákok könyv és oklevél jutalomban részesültek.

Iványi Szabolcs igazgatóhelyettes

zött kiállítások, vetélkedők, irodalmi kávéház, táncház és persze szakmai tanácskozás is helyet kapott.

Reméljük, hogy egyre több kollégium ilyen jellegű programjairól tudunk majd a következő évben beszámolni.

- Szerk -

nek módszertani kérdéséről, a fenntarthatóság gyakorlati kérdéseiről a kollégiumban, a kollégium pedagógiai tevékenységrendszeréről, valamint a Kollégiumi Szövetség szakmai fejlesztési tevékenységéről. A résztvevők szekcióüléseken tárgyalták meg a nemzeti lét és európaiság, a tanulásmódszertan, az önismeret és pályaválasztás kérdéskörét.

A szakmailag rendkívül érdekes és hasznos konferencia sok elméleti és gyakorlati ismerettel segítette a résztvevő kollégiumi pedagógusokat abban, hogy intézményük napi munkájában hatékonyan alkalmazhassák az elhangzottakat.

- Szerk -

Tehetséges fiatal írók a Városi Kollégiumban

Az Eső már befogadta Orsit

„A régi fényképet egy fehérre meszelt szobácska falán láttam: megsárgult már, de a két alak még remekül látszott rajta. Kis ház kapuja előtt álltak szorosan egymás mellett: idős férfi és felesége. A férfi fején kalap, fekete nadrágot és kabátot, fehér inget viselt. A nadrág szarát fényesre pucolt bürgeri csizmába gyűrte be. Az asszony fején sötét kendő, a ruhája is fekete. Ünnepi öltözkükben fényképezték le őket. Tekintetük büszkeséget tükröz és szigort. Tartásuk mutatja, hogy valaki beállította őket abba a merev pózba a fényképezés kedvéért. Ez a „két apró, kemény bogár” az én dédapám és dédanyám.

Bogdándon éltek dédszüleim, egy Szatmár megyei falucskában. A falut dolgos, békeszerető emberek lakták, talán háromezren. A kertekben meszelt törzsű szilvafák, közöttük fehér házak. A falu szélén pajkos folyócska kanyargott a kövérések kövek között. A víz felett maszszív, fehér fahíd ívelt át: Bogdánd lakói büszkék voltak hídjukra, minden ünnepen ide tüzték ki a piros-fehér-zöld lobogót.

Ősszel, amikor a fák lehullott levelei aranyba borították a tájat, s a madarak elrepültek, a gazdák csűrbe hordták az összes termést, beállt az esős idő. Hideg szél süvített a csupasz ágak közt, felkavarva maga után az avart. A piciny házak ablakából azonban fény áradt. Oda benn a kályha melege felszállt, átölelte a régi tölgyfaasztalt körülülő lányokat és asszonyokat, akik ilyenkor sodorták fonallá a már tiltolt, kidolgozott kendert. A fonalból később zsáknak, asztalterítőnek, lepedőnek való vásznat szöttek. Ebből állt össze a lányok kelenygyéje, amit az esküvőjük napján kaptak meg. Így készült dédanyámé is.”

(Részlet Balogh Orsolya: Otthagyott hegedű című novellájából.)

Többkötetes írók – mint: Molnár H. Lajos, Bistey András, Körmen

d Lajos – és először publikáló fiatalok verseivel, novelláival megjelent az Eső című irodalmi lap őszi száma Szolnokon. Az ötödik évfolyamban járó országos terjesztésű folyóirat egyre ismertebb, mára már befogadta a lapot az irodalmi köztudat. Különösen az Alföld közepén tölt be egyfajta irodalmi

missziót, mivel a Jászkunság profilváltozása után nem maradt tere az irodalmi közléseknek. Az Eső főként Szolnok megyei szerzőknek kínál publikációs lehetőséget, de egy – egy számba ismertebb szerzőket is felkérnek. A mostani lapszámában több jó szerző mellett Tandori Dezső és Keszthelyi Rezső művei is olvashatók.

Az Eső őszi számának szerzői között hat fiatal van, akik először publikálnak – mondja Jenei Gyula főszerkesztő, aki P. Nagy Istvánnal, Körmen Lajossal és Várszegi Tiborral együtt szerkeszti a negyedéves periodikát. A szerkesztők maguk is íróemberek és magyar tanárok, akik a fiatal tehetségeket szívesen patronálják. A most megjelent Esőben négy olyan fiatal szerepel, akik a Szolnok Városi Kollégium diákjai voltak, vagy jelenleg is azok. K. Fodor Ákos idén végzett a Tiszaparti Gimnáziumban, az ELTE filozófia latin-szakos hallgatója; Gellai Richárd a Varga Katalin Gimnáziumban érettségizett és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen tanul; Sepsi László a Verseggy Ferenc Gimnázium végzőse, míg Balogh Orsolya a Varga Katalin Gimnázium harmadévese.

Az ifjú írók, költők közül a Szolnok megyei Jánoshidán élő Orsolya a legfiatalabb, aki hét közben a Városi Kollégium Gyermekváros úti

Balogh Orsolya

tagintézményében lakik. Orsi egyébként az Arany János Tehetséggondozó Program 2000-ben elsőként indult évfolyamának tanulója.

- Szép történetet írtál az „Otthagyott hegedű”-ben dédszüleidről és a nagymamádról. Minden valós benne?
- Igen, mert édesanyám sokat mesél esténként, amikor előkerülnek a régi történetek.
- Milyen érzés volt megjelenni az Esőben?
- Nagyon jó, de szorongást érzek, mert nem tartom jogosnak – mondja Orsi szerényen.
- Könnyen írsz?
- Ellenkezőleg. Elvárná tőlem a környezetem, de nehezen megy... néha felvetődnek ötletszerű gondolatok, de nem sikerül írásba önteni. Arról szeretnék írni, amiket átéltem... Nagyon szeretek olvasni, de erre is kevés az időm. Hetedik osztályos koromban az Így írok én című pályázaton az egyik elbeszélésem első helyezést értem el, de a gimnázium Vargánya című diákújságjába is adtam már anyagot.
- A gimi után mit tervezel?
- Érdekel a pszichológia, de még nincs véglegesen kialakult elképzelésem.

*Kép és szöveg:
Csirke József*